

Strasbourg, 2023.9.12.
COM(2023) 535 final

**A BIZOTTSÁG KÖZLEMÉNYE AZ EURÓPAI PARLAMENTNEK, A
TANÁCSNAK, AZ EURÓPAI GAZDASÁGI ÉS SZOCIÁLIS BIZOTTSÁGNAK ÉS A
RÉGIÓK BIZOTTSÁGÁNAK**

Kkv-segélycsomag

A BIZOTTSÁG KÖZLEMÉNYE AZ EURÓPAI PARLAMENTNEK, A TANÁCSNAK, AZ EURÓPAI GAZDASÁGI ÉS SZOCIÁLIS BIZOTTSÁGNAK ÉS A RÉGIÓK BIZOTTSÁGÁNAK

Kkv-segélycsomag

1. Kisvállalkozói ügyek

A kis- és középvállalkozások (kkv-k) központi szerepet játszanak Európa gazdasági és társadalmi szerkezetében. A 24 millió európai kkv az összes vállalkozás 99 %-át teszi ki az EU-ban, az uniós magánszektor munkahelyeinek kétharmadát biztosítja¹, és mélyen beágyazódik a helyi közösségekbe, különösen a vidéki térségekben². A hozzáadott érték több mint felét biztosítja az EU nem pénzügyi üzleti ágazatában, és az innováció³, a sokszínűség és egyenlőség táptalaját jelentik Európában⁴. A kkv-k elengedhetetlenek Európa zöld és digitális kettős átállásához⁵ és hosszú távú jólétéhez.

A kkv-k folyamatosan a Bizottság politikájának fókuszában vannak, különösképpen a 2020-as kkv-stratégia elindítása óta⁶. Az aktuális többéves pénzügyi keret (2021–2027) és a NextGenerationEU⁷ keretében a Bizottság különböző finanszírozási programjai révén várhatóan több mint 200 milliárd EUR-t bocsát a kkv-k rendelkezésére. Az egymást követő válságok idején a kkv-k tartós fellendülése és rezilienciája kulcsfontosságú prioritást jelent. A Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz⁸ 45 milliárd EUR összeghatárig nyújt példa nélküli támogatást a kkv-knak⁹, ami kiegészíti a kohéziós politikai alapok összesen 65 milliárd eurós forrásait¹⁰. A koronavírus-világjárvány által érintett munkahelyek és jövedelmek védelmét célzó szükséghelyzeti munkanélküliségi kockázatokot mérséklő ideiglenes támogatást nyújtó európai eszköz (SURE) elsődleges kedvezményezettjei ugyancsak a kkv-k voltak. Emellett a Bizottság állami támogatásokra vonatkozó ideiglenes válságkeretének¹¹ középpontjában a

¹ 2023. évi Kkv-teljesítményértékelő, https://single-market-economy.ec.europa.eu/smes/sme-strategy/sme-performance-review_en

² 486. sz. Eurobarométer gyorsfelmérés: kkv-k, start-upok, scale-upok és vállalkozás, 2020. szeptember, <https://europa.eu/eurobarometer/surveys/detail/2244>

³ Termelékenység a kkv-kban és nagyvállalatokban, OECD, 2021, <https://www.oecd-ilibrary.org/sites/54337c24-en/index.html?itemId=/content/component/54337c24-en>

⁴ 486. sz. Eurobarométer gyorsfelmérés: kkv-k, start-upok, scale-upok és vállalkozás, 2020. szeptember, <https://europa.eu/eurobarometer/surveys/detail/2244>

⁵ A kkv-k mintegy 89 %-a már tesz lépéseket a fokozott erőforrás-hatékonyság érdekében, 498. sz. Eurobarométer gyorsfelmérés: kkv-k, erőforrás-hatékonyság és a zöld piacok, 2022. március, <https://europa.eu/eurobarometer/surveys/detail/2287>.

⁶ COM(2020) 103 final.

⁷ COM(2021) 250 final.

⁸ https://ec.europa.eu/economy_finance/recovery-and-resilience-scoreboard/smart.html.

⁹ A Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz eredménytáblája, pillércímkezési módszertan, „Kkv-k támogatása” mint elsődleges vagy másodlagos szakpolitikai terület.

¹⁰ Ez magában foglalja a 2021–2027-es időszakra vonatkozó többéves pénzügyi keret révén rendelkezésre álló 43 milliárd EUR-t, valamint a kohéziós politika koronavírusra való reagálást célzó beruházási kezdeményezései és a REACT-EU keretében lehívható összesen 22 milliárd EUR-t.

¹¹ A Covid19 járvánnyal összefüggésben nyújtott, állami támogatási intézkedésekre vonatkozó ideiglenes keret; a Bizottság állami támogatásokra vonatkozó, az Ukrajna elleni orosz invázióval összefüggésben a gazdaság támogatását célzó ideiglenes válságkerete; az általános csoportmentességi rendelet (az (EU) 2023/1315 bizottsági rendelet) módosított szabályai; a rendelet csekély összegű támogatásokkal kapcsolatos rendelkezéseinek javasolt felülvizsgálata, https://competition-policy.ec.europa.eu/public-consultations/2022-de-minimis_en

kkv-k érdekei állnak, lehetővé téve a tagállamok számára, hogy biztosítsák a szükséges támogatást a rászoruló vállalkozások számára, miközben egyenlő bánásmódot biztosítanak és korlátozzák a verseny olyan indokolatlan torzulásait, amelyek aláásnák az egységes piacot.

Számos intézkedés segíti az európai kkv-kat abban, hogy megragadják a zöld és digitális kettős átállás, valamint az ágazatközi és a határokon átnyúló együttműködés kínálta új piaci lehetőségeket. 150 digitális innovációs központnak a kontinens egészén történő kiépítésétől a kkv-k fenntarthatósági tanácsadói hálózatának létrehozásáig¹², az európai ipari ökoszisztémák átállási pályáinak elindításától¹³ a villamosenergia-piac szerkezetének megreformálásáig¹⁴, a kkv-k adatokhoz való tisztességes feltételek melletti hozzáféréseinek elősegítésétől¹⁵ a kockázati tőkének a stratégiai területeken, például az úrkutatás¹⁶ területén működő induló innovatív vállalkozások és kkv-k számára történő mozgósításáig, valamint a nemzetköziesítés¹⁷ és a kereskedelem¹⁸ megerősítésétől az üzleti lehetőségek Global Gateway révén történő fellendítésén¹⁹ át a szellemi tulajdon-eszközök védelméig²⁰: a kkv-k igényei kiemelt helyet foglalnak el a Bizottság munkája során.

Mindazonáltal a kkv-k jelentős bizonytalanságokkal, ellátási korlátokkal, munkaerőhiánnyal és sokszor tisztességtelen versennyel szembesülnek. A jelenlegi gazdasági környezet bizonytalansága és kiszámíthatatlansága megnehezíti a kkv-k üzleti tevékenységét. 2021 és 2022 egyes időszakaiban a kereslet erős fellendülése miatt nehézségekbe ütközött az új alkalmazottak felvétele. Emellett a kkv-k Oroszország Ukrajna elleni agressziós háborúja miatt magasabb energiaköltségekkel szembesültek, miközben a gyorsan emelkedő nyersanyagárak fokozott nyomást gyakoroltak a kisvállalkozásokra. Az emelkedő kamatlábak miatt a kkv-k forráshoz jutása is nehezebbé vált.

Ezek a nehézségek valószínűleg továbbra is megmaradnak. Rendkívül fontos, hogy az EU és a tagállamok továbbra is fáradhatatlanul támogassák a kkv-kat, segítsék őket talpra állásuk megszilárdításában és a bennük rejlő lehetőségek teljes körű kiaknázásában, hogy mindegyikük – a sarki kisbolttól a családi szállodán át a technológiai induló vállalkozásokig – továbbra is hozzájárulhasson Európa hosszú távú jólétéhez.

¹² Az Enterprise Europe Network-ön belül.

¹³ https://single-market-economy.ec.europa.eu/industry/transition-pathways_en.

¹⁴ COM(2023) 148 final. A javaslat lehetővé tenné a tagállamok számára, hogy energiaválság idején árszabályozást alkalmazzanak a kkv-kra és a fogyasztókra.

¹⁵ COM(2022) 68 final.

¹⁶ A CASSINI beruházási eszköz közel 700 millió EUR-t injektál a világűrbe befektető kockázati tőke-alapokba, és legalább 1,5 milliárd EUR teljes kockázati tőkét mozgósít az induló innovatív vállalkozások és a kkv-k számára.

¹⁷ A kkv-k emellett az Egységes piac program keretében 1 milliárd EUR összegű finanszírozásban részesülnek, amelyet a kkv-k versenyképessége megerősítésének és nemzetköziesítésének támogatására különítettek el, a kkv-knak nyújtott támogatás olyan kkv-közvetítők révén érhető el, mint például az Enterprise Europe Network vagy az európai klaszteregységplatform és az alatta tevékenykedő Euroclusters.

¹⁸ Valamennyi új uniós kereskedelmi megállapodás külön fejezeteket tartalmaz a kkv-kra vonatkozóan, amelyek olyan rendelkezéseket foglalnak magukban, amelyek segítik a kkv-kat abban, hogy a külföldi piacokkal és a külföldi piacokon bővítsék üzleti tevékenységüket. A külön erre a célra létrehozott panaszkezelési mechanizmus (<https://trade.ec.europa.eu/access-to-markets/en/content/single-entry-point-0>) lehetővé teszi a kkv-k számára, hogy bejelentésük a külföldi piacokhoz való hozzáférés akadályait.

¹⁹ https://commission.europa.eu/strategy-and-policy/priorities-2019-2024/stronger-europe-world/global-gateway_hu.

²⁰ COM(2020) 760. A cselekvési terv segíti a vállalatokat, különösen a kkv-kat abban, hogy a lehető legjobban kiaknázzák találmányaikat és alkotásaikat.

A jelenlegi kkv-segélycsomaggal a Bizottság rövid távú segítséget kíván nyújtani, ösztönözni kívánja a kkv-k hosszú távú versenyképességét és rezilienciáját, valamint elő kívánja mozdítani a tisztességes és kkv-barát üzleti környezetet. A kkv-segélycsomag a következőket foglalja magában:

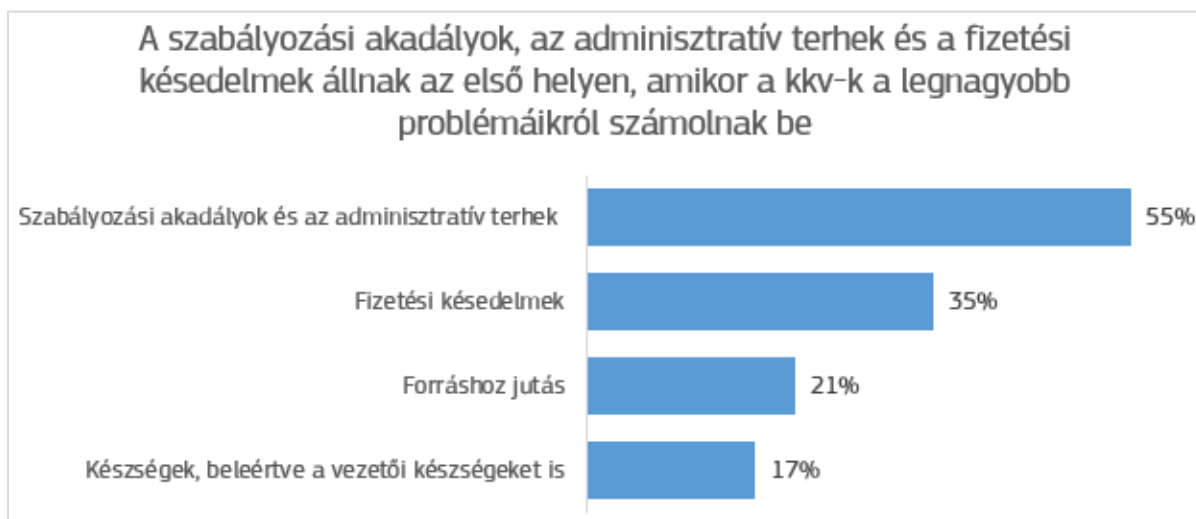
- a késedelmes fizetésekről szóló rendeletjavaslat;
- a kkv-k adózásának egyszerűsítéséről szóló irányelvjavaslat;
- **intézkedéscsomag** a kkv-k helyzetének megkönnyítése, a finanszírozási eszközökhöz és a képzett munkaerőhöz való hozzáférés javítása, valamint a kkv-k teljes üzleti életciklusuk során történő támogatása érdekében.

A közleményt az **egységes digitális kapuhoz** kapcsolódó első végrehajtási jelentés és a platformok és vállalkozások közötti kapcsolatokról szóló rendelet (**P2B rendelet**)²¹ első előzetes felülvizsgálata kíséri.

2. Kihívások: kkv-k és tartós fellendülésük

A kkv-k még nem érték el a világjárvány előtti teljesítményszintjüket. Az inflációval kiigazítva 2023-ban a kkv-k hozzáadott értéke az előrejelzések szerint 3,6 %-kal a 2019. évi szint alatt marad (a nagyvállalatok esetében ez 1,8 %), míg a kkv-k körében a foglalkoztatás épphogy csak elérte a válság előtti szintet²². 2022-ben reálértéken a 14 ipari ökoszisztéma közül 12-ben csökkent a kkv-k hozzáadott értéke²³, és az előrejelzések szerint 2023-ban a kkv-k esetében valamennyi ökoszisztémában csökkenni fog a hozzáadott érték.

1. ábra: A kkv-k előtt álló fő kihívások; forrás: 486. sz. Eurobarométer gyorsfelmérés

A kkv-k 55 %-a számára az adminisztratív terhek, illetve a szabályozási akadályok jelentik a legnagyobb problémát²⁴. A kiszámítható szabályozási környezet, a megfelelő

²¹ Az (EU) 2019/1150 rendelet (P2B rendelet) szabályokat állapít meg a tisztességes, átlátható és kiszámítható üzleti környezet megteremtése érdekében, különösen az online platformokon jelen lévő kisebb vállalkozások és kereskedők számára.

²² 2023. évi Kkv-teljesítményértékelő, https://single-market-economy.ec.europa.eu/smes/sme-strategy/sme-performance-review_en

²³ https://single-market-economy.ec.europa.eu/industry/transition-pathways_en

²⁴ 486. sz. Eurobarométer gyorsfelmérés, kkv-k, start-upok, scale-upok és vállalkozás, 2020. szeptember, <https://europa.eu/eurobarometer/surveys/detail/2244>

ügyintézés és a hatékony intézményi keret hozzájárul a versenyképesség fokozásához, a méltányosság eléréséhez és a segítségnyújtáshoz.

A kkv-k számára történő késedelmes fizetések gyengítik a versenyképességet, növelik a bizonytalanságot, és eltántoríthatja őket a közbeszerzésekben történő részvételtől. Az ilyen késedelmes fizetések minden érintett vállalatnál növelik a működőtőke-szükségletet és a finanszírozási költségeket, többletköltséget jelentenek az adósok késedelmes fizetéseinek behajtására fordított idő miatt, következésképpen csökkentik a beruházási képességet.

A finanszírozási eszközökhöz való hozzáférés fokozottabb erőfeszítést igényel a kisvállalkozások részéről, mint a nagyvállalatok részéről. A növekvő bizonytalanság és a finanszírozás magasabb költségei csökkentik a kkv-k beruházási képességét. 2022 végén a kkv-k arra számítottak, hogy a közeljövőben az összes finanszírozási forma kedvezőtlenebb körülmények mellett áll majd rendelkezésükre²⁵.

A szakképzett munkaerő vagy a tapasztalt vezetők rendelkezésre állása a közelmúltban Uniószerzte a kkv-k 27 %-a számára jelentette a legfőbb problémát²⁶, és a kkv-k 70 %-a számolt be a munkaerőköltségek növekedéséről²⁷. A készségekkel kapcsolatos Eurobarométer felmérés²⁸ e közleménnyel párhuzamosan közzétett eredményei azt mutatják, hogy a készséghiány a kkv-k 63 %-a esetében fogja vissza az üzleti tevékenységeket és akadályozza a digitalizációra (a kkv-k 45 %-a esetében) és a zöldítésre (a kkv-k 39 %-a esetében) irányuló erőfeszítéseiket.

A kkv-segélycsomagban bemutatott intézkedések középpontjában ezek a kihívások állnak majd, az alábbiakban leírtak szerint.

3. Segítség a kkv-knak: a kkv-k üzleti tevékenységeinek támogatása kihívásokkal teli időkben

3.1. A kkv-k helyzetének megkönnyítése

3.1.1. Az adózás egyszerűsítése

A vállalkozások – különösen a határokon átnyúló tevékenységet folytató vállalkozások – összetettséggel és magas megfelelési költségekkel szembesülnek amiatt, hogy különböző társaságiadó-rendszereknek kell megfelelniük, ha egynél több tagállamban folytatnak üzleti tevékenységet. Ezért a kkv-segélycsomag részeként a Bizottság jelentős egyszerűsítést javasol a közvetlen adózás terén azon kkv-k esetében, amelyek állandó telephely révén adóalanyiságot alakítottak ki egy másik tagállamban. A javaslat értelmében ezen kkv-k számára lehetővé fogják tenni, hogy a más tagállamokban található állandó telephelyeik adóalapját azon tagállam szabályai szerint számítsák ki, ahol a központi irodájukat fenntartják, és amelyet leginkább ismernek. A tervezett szabályok különösen a nemzetközi terjeszkedés korai szakaszában lesznek előnyösek a kkv-k számára. A javaslatot kísérő hatásvizsgálat becslése szerint e gyakorlat 32 %-kal csökkentheti a kkv-k adómegfelelési költségeit, ami évente akár 3,4 milliárd EUR megtakarítást is eredményezhet.

²⁵ Felmérés a vállalkozások finanszírozási eszközökhöz való hozzáféréséről, SAFE, 2022. december, https://single-market-economy.ec.europa.eu/access-finance/data-and-surveys-safe_en

²⁶ Uo.

²⁷ Uo.

²⁸ 529. sz. Eurobarométer gyorsfelmérés a készségek európai évéről: Készséghiány, munkaerő-felvételi és -megtartási stratégiák a kis- és középvállalkozásoknál (közzétéve 2023 szeptemberében).

Emellett annak érdekében, hogy enyhítsék a határokon átnyúló tevékenységet folytató kisvállalkozásokra a héa kezelése során az egész EU-ban nehezedő terheket, 2025. január 1-jétől új héaszabályok lépnek érvénybe²⁹. A jogosult kisvállalkozások héamentességben részesülhetnek a letelepedésük szerinti tagállamon felül bármely más tagállamban teljesített termékértékesítéseik és szolgáltatásnyújtásaik esetén.

A Bizottság:

- **1. intézkedés:** javaslatot tesz az adózás egyszerűsítéséről szóló irányelvre, amely a kkv-kra vonatkozóan létrehozza a központi iroda szerinti adórendszert.

3.1.2. A kkv-szabályozás javítása

A Bizottság elkötelezett amellett, hogy vállalkozásbarát szabályozási környezetet biztosítson, amely segíti a kkv-kat abban, hogy termelékenyek, versenyképesek és reziliensek legyenek. 2021-ben a Bizottság tovább bővítette a kkv-tesztet – a javaslatok kkv-kra gyakorolt hatásának elemzésére szolgáló eszközt –, azzal a céllal, hogy az elemzések és a szóban forgó hatásokkal kapcsolatos jelentéstétel megbízhatóbb legyen³⁰. A kkv-tesztet mostantól valamennyi hatásvizsgálati jelentés esetében szisztematikusabban kell elvégezni és a jelentésbe foglalni, ha az arányos a kezdeményezés kkv-relevanciájával. A kkv-teszt alkalmazásának további javítása azonban megvalósítható és szükséges is: a Bizottság ezért annak érdekében, hogy biztosítsa a jogalkotási javaslatok kkv-kra gyakorolt hatásainak még részletesebb és következetesebb értékelését, nyomon fogja követni azokat az ajánlásokat, amelyeket a jövőállósági platform³¹ 2023 folyamán fog kiadni a kkv-teszt alkalmazásáról³².

A kkv-szűrő – a szakpolitikai döntéshozatal korai szakaszaiban használt eszköz – alapján az összes uniós jogalkotási kezdeményezés 80 %-a relevánsnak tekinthető a kkv-k szempontjából³³. 2022 januárja óta ez az eszköz a kkv-követekkel³⁴ szoros együttműködésben ráirányította a figyelmet a kkv-k érdekeire. Ezt 2023 márciusa óta tovább erősítette az új versenyképességi ellenőrzés, amely valamennyi hatásvizsgálatban integrált módon számol be a vállalkozások – többek között a kkv-k – versenyképességére gyakorolt hatásokról. A Bizottság független, a hatásvizsgálatok és értékelések tervezeteinek minőség-ellenőrzését végző felügyeleti szervéhez, a Szabályozói Ellenőrzési Testülethez két új tag csatlakozott, a szerv megbízatása pedig bővült, hogy nagyobb hangsúlyt fektessen a versenyképességre. Ennek következtében az „egy be, egy ki” elv alkalmazása, valamint az előrejelzési dimenzióknak a Bizottság hatásvizsgálataiba és értékelésébe való beépítése mellett a Testületnek különös figyelmet kell fordítania a versenyképességre gyakorolt hatásokra.

²⁹ A Tanács (EU) 2020/285 irányelve.

³⁰ COM(2021) 219 final és https://commission.europa.eu/law/law-making-process/planning-and-proposing-law/better-regulation/better-regulation-guidelines-and-toolbox_en

³¹ A jövőállósági platform magas szintű szakértői csoport, amely segíti a Bizottságot az uniós jogszabályok egyszerűsítésére és a kapcsolódó szükségtelen költségek csökkentésére irányuló erőfeszítéseiben, https://commission.europa.eu/law/law-making-process/evaluating-and-improving-existing-laws/refit-making-eu-law-simpler-less-costly-and-future-proof/fit-future-platform-f4f_hu

³² Ez az Európa jövőjéről szóló 2022. évi konferencia azon javaslataival is összhangban áll, amelyek a kkv-k versenyképességének fokozására és a kkv-teszt megerősítésére irányulnak (12., 17. és 35. javaslat).

³³ <https://ec.europa.eu/docsroom/documents/53934>

³⁴ A tagállamok magas szintű szakértőiből álló csoport, amely tanácsot ad a Bizottságnak a kkv-politika valamennyi vonatkozásával kapcsolatban, https://single-market-economy.ec.europa.eu/smes/sme-strategy/sme-envoys-network_en

Ezzel összefüggésben értékeli a költségbecslések minőségét, valamint azt, hogy a jelentések megfelelően feltárják-e a jogszabályok egyszerűsítésének, valamint a vállalkozásokra és a polgárookra háruló szükségtelen terhek csökkentésének lehetőségét. A felügyeleti szervek következő éves ülésén a Testület részletesebben is tárgyalja a versenyképességre és a kkv-kra gyakorolt hatásokat, és megosztja a bevált gyakorlatokat más uniós, vizsgálatokat végző szervezetekkel³⁵.

A Bizottság egy megbízott uniós kkv-követet fog kinevezni, aki közvetlenül az elnöknek tartozik beszámolóval, ugyanakkor jelentést tesz a belső piacért felelős biztosnak is. E jelentések a kkv-követ munkáját támogató Belső Piaci, Ipar-, Vállalkozás- és Kkv-politikai Főigazgatóság (DG GROW) szolgálataival közösen végzett, kkv-kkal kapcsolatos valamennyi tevékenységet érintik. A Bizottságon belül, a kkv-követek hálózatával és az azon kívül végzett szélesebb körű érdekképviseleti és koordinációs munka mellett, és a fenti megállapításokból kiindulva az uniós kkv-követ a továbbiakban részt vehet a Szabályozói Ellenőrzési Testület és a főigazgatóságok részvételével szervezett, a kkv-kra jelentős hatást gyakorló kezdeményezésekről tartott meghallgatásokon. Ezzel összefüggésben, ugyanakkor a Testület működésének és függetlenségének sérelme nélkül, az uniós kkv-követ kérdéseket vethet fel, és felhívhatja a Testületet figyelmét a kkv-kra gyakorolt jelentős kedvezőtlen hatásokra, az azok enyhítését célzó lehetséges további intézkedésekre, a költség-haszon és versenyképességi elemzések megbízhatóságára és a konzultációs tevékenységekre. Ezen túlmenően az uniós kkv-követ a kkv-szűrő alapján a Bizottság rendelkezésére bocsátja azon kezdeményezések listáját, amelyek a kkv-kra nézve a leghatásosabbak, és amelyekkel kapcsolatban a Bizottság teljes körűen elvégzi a kkv-tesztet.

Bár a rendszer összességében teljesíti céljait³⁶, a Bizottság arra törekszik, hogy tovább csökkentse az uniós jogszabályokból eredő terheket. A célravezető és hatásos szabályozás program (REFIT) keretében a jogszabályok valamennyi értékelése és felülvizsgálata magában foglalja a tehercsökkentési potenciál szisztematikus vizsgálatát. Ehhez a folyamathoz a jövőállásági platform is hozzájárul. Minden jelentős javaslat esetében átfogó hatásvizsgálatok biztosítják, hogy az előnyök meghaladják a költségeket. 2022 januárjában a Bizottság az „**egy be, egy ki**” elv figyelembevételével vezette be a költségek megfékezését szolgáló megközelítést, amely azt hivatott biztosítani, hogy egy adott szakpolitikai területen az adminisztratív költségeket ellentételezzék, és hogy a kiigazítási költségeket a lehető legnagyobb mértékben kompenzálják. A megközelítés teljes körű alkalmazásának első éve az adminisztratív költségek jelentős csökkenését eredményezte, mivel a javaslatok nettó 7,3 milliárd EUR megtakarítással járnak³⁷. A Bizottság teljes mértékben elkötelezett amellett, hogy az elkövetkező években kiaknázza az eszközben rejlő lehetőségeket.

A fokozottan innovációbarát és időtálló szabályozási keret³⁸ érdekében a Bizottság számos innovatív területen, például a mesterséges intelligencia³⁹ és a virtuális világok

³⁵ Ide tartoznak a RegWatchEurope tagjai is, amely Hollandia, Finnország, Svédország, Németország, Dánia, Norvégia, Csehország és az Egyesült Királyság felügyeleti szerveiből áll.

³⁶ Az OECD 2021. évi szabályozáspolitikai kitekintése az Európai Bizottság minőségi jogalkotási rendszerének az érdekelt felekkel folytatott konzultációkat és az értékeléseket illetően a legkiemelkedőbb minősítést adta, a hatásvizsgálatokat illetően pedig a harmadik helyre tette a rangsorolásban.

³⁷ Az Európai Unió erőfeszítései a jogalkotás egyszerűsítése érdekében – A terhek 2022. évi felmérése, 2023. szeptember.

³⁸ 2020/C 447/01.

³⁹ COM(2021) 206 final.

területén⁴⁰ előmozdítja a szabályozói tesztkörnyezetek⁴¹ használatát. Ezeket az eszközöket szélesebb körben kell alkalmazni, lehetővé téve az uniós vállalkozások, különösen a kkv-k és az induló innovatív vállalkozások számára, hogy ellenőrzött valós környezetben kísérletezzenek új technológiákkal, gyakorlatokkal, szolgáltatásokkal, alkalmazásokkal és üzleti modellekkel, különösen azokban az esetekben, amikor bizonytalan jogi helyzet vagy szabályozási hézagok és korlátok akadályozzák fejlődésüket.

Annak érdekében, hogy az új jogalkotási javaslatok kidolgozásakor fokozottabban figyelembe vegyék a kkv-k érdekeit, a Bizottság szisztematikusan mérlegelni fogja a kkv-barát rendelkezések bizonyos típusait. Ezek adott és indokolt esetben a következőket foglalják magukban:

1. hosszabb átmeneti időszakok engedélyezése a kkv-k számára a kiszámíthatóság biztosítása és a kkv-k általi megfelelés megkönnyítése érdekében;
2. előírások, hogy a javasolt jogszabályok végrehajtásával kapcsolatban a Bizottság és/vagy a tagállamok szükség szerint külön iránymutatást nyújtsanak a kkv-k-nak (pl. a jogszabályok összefoglalása, online képzési anyagok);
3. előírás, hogy a Bizottság fordítson különös figyelmet az olyan felhatalmazáson alapuló jogi aktusok és végrehajtási jogi aktusok kkv-kra gyakorolt hatására, amelyek gyakran meghatározzák a kkv-k költségeinek szintjét, és emellett ösztönözze az érdekelt felek visszajelzéseit az „Ossza meg velünk véleményét: Egyszerűsítsünk!” portálon⁴² keresztül; vagy
4. felülvizsgálatra vagy hatályvesztésre vonatkozó rendelkezés beépítése a másodlagos jogszabályokba, az utólagos értékelési folyamathoz igazított időzítéssel, a jelentéstételi és egyéb megfelelési követelmények minimalizálása és annak érdemi értékelése érdekében, hogy a jogszabályok továbbra is megfelelnek-e céljuknak, és rendelkezéseik a kkv-kat szolgálják-e.

Annak biztosítása érdekében, hogy az uniós jogszabályok és szakpolitikák jobban szolgálják a kkv-k érdekeit, **a Bizottság tovább javítja a minőségi jogalkotásra irányuló folyamatait,** beleértve a kkv-kkal és a versenyképességgel kapcsolatos minőségi jogalkotási tevékenységeinek láthatóságát. Az e közleményben bemutatott fellépések együttesen lehetővé teszik az Európai Bizottság számára, hogy valamennyi uniós szakpolitikát illetően javítsa a jogalkotási javaslatok kkv-kra gyakorolt hatásainak értékelését és a „gondolkozz először kicsiben” elv⁴³ alkalmazását.

A Bizottság nem elszigetelten jár el, a társjogalkotók, valamint a nemzeti és regionális hatóságok hatáskörükön belül felmutatott elkötelezettsége szintén fontos. A javasolt intézkedések lehetővé teszik, hogy a kkv-k dimenzióját beépítsék az intézményközi jogalkotási folyamatba, hiszen a társjogalkotók közös felelőssége, hogy a hatások alapos értékelését figyelembe véve magas színvonalú uniós jogszabályokról gondoskodjanak. Emellett a tagállamok kulcsszerepet játszanak annak biztosításában, hogy a nemzeti

⁴⁰ COM(2023) 442 final.

⁴¹ SWD(2023) 277 final.

⁴² https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/have-your-say-simplify_hu

⁴³ A „gondolkozz először kicsiben” elv az európai kisvállalkozói intézkedéscsomagban szerepelt első alkalommal (<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HU/TXT/?uri=CELEX:52008DC0394>), majd az európai kisvállalkozói intézkedéscsomag felülvizsgálata (<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HU/TXT/?uri=celex%3A52011DC0078>) részletesebben is foglalkozott vele.

jogszabályok – beleértve az uniós jogot átültető intézkedéseket is – támogassák a „gondolkozz először kicsiben” elvet, és csökkentsék a kkv-k adminisztratív terheit.

Végezetül az uniós végrehajtó ügynökségeknek, decentralizált ügynökségeknek és más szervezeteknek⁴⁴ elő kell mozdítaniuk az uniós szakpolitikák kkv-barát szemléletű végrehajtását, különösen a kkv-segélyszolgálatok, a kkv-k kapcsolattartó pontjai, a valamennyi uniós nyelven elérhető, kkv-kra szabott iránymutatások, csakúgy mint a kkv-barát online eszközök révén⁴⁵.

A Bizottság:

- **2. intézkedés:** adott esetben és amennyiben indokolt és összhangban áll az uniós szakpolitikai célkitűzésekkel, szisztematikusan mérlegeli kkv-barát rendelkezések alkalmazását az új jogalkotási javaslatokban.
- **3. intézkedés:** egy megbízott uniós kkv-követet nevez ki, aki iránymutatást és tanácsadást nyújt a Bizottságnak a kkv-kkal kapcsolatos kérdésekben, és emellett külső fórumokon kiáll a kkv-k érdekei mellett. Az uniós kkv-követ közvetlenül az elnöknek tartozik beszámolóval, ugyanakkor jelentést tesz a belső piacért felelős biztosnak is a munkáját támogató DG GROW szolgálataival közösen végzett, kkv-kkal kapcsolatos valamennyi tevékenységet érintően.
- **4. intézkedés:** biztosítja, hogy az uniós kkv-követ részt vegyen a Szabályozói Ellenőrzési Testület és a főigazgatóságok részvételével szervezett, a kkv-kra jelentős hatást gyakorló kezdeményezésekről tartott meghallgatásokon.
- **5. intézkedés:** a társjogalkotási folyamat során az Európai Parlamenttel és a Tanáccsal közösen előtérbe helyezi olyan helyszíni értékelések végrehajtását, amelyek a bizottsági javaslatok lényeges javasolt módosításainak a kkv-kra és a versenyképességre gyakorolt hatását vizsgálják.
- **6. intézkedés:** együttműködik a végrehajtó és decentralizált ügynökségekkel a kkv-k támogatásával kapcsolatos bevált gyakorlatok azonosítása és előmozdítása érdekében, hogy a kkv-k könnyebben igénybe vehessék az ügynökségek szolgáltatásait.
- **7. intézkedés:** együttműködik a tagállamokkal annak érdekében, hogy szabályozási tesztkörnyezeteken keresztül előmozdítsa az induló innovatív vállalkozások kísérleti és innovációs tevékenységeit.

3.1.3. Digitális technológiák alkalmazása a terhek csökkentése és a reziliencia javítása érdekében

A fokozott digitalizáció jelentősen csökkentheti a kkv-k terheit és költségeit. Az egységes digitális kapu⁴⁶ a közigazgatás minden szintjén egyablakos ügyintézészt biztosít a megbízható adminisztratív és szabályozási információkhoz, az online eljárásokhoz és a segítségnyújtáshoz. Segíti a kkv-kat abban, hogy jobban kihasználják az egységes piac kínálta lehetőségeket, és a kulcsfontosságú területeken online eljárások révén jelentősen csökkenti

⁴⁴ Egyéb, a kkv-k szempontjából fontos szervezetek, például az Európai Innovációs és Technológiai Intézet.

⁴⁵ A bevált gyakorlatok közé tartozik az Európai Munkahelyi Biztonsági és Egészségvédelmi Ügynökség által kifejlesztett digitális kockázatértékelési eszköz, az Európai Unió Kiberbiztonsági Ügynökség kkv-kra alkalmazott kiberbiztonsági érettségi értékelési eszköze és az Európai Unió Szellemi Tulajdoni Hivatala vállalkozók számára fenntartott portálja.

⁴⁶ COM(2018) 1724. Az „Európa Önökért” portálon keresztül érhető el:

https://europa.eu/youreurope/index_hu.htm

adminisztratív terheiket. A kkv-segélycsomag részeként, az egységes digitális kapuhoz kapcsolódóan előterjesztett első végrehajtási jelentés azt mutatja, hogy az egységes digitális kapu segítségével a kkv-k jó minőségű információkhoz juthatnak az egységes piacon alkalmazandó szabályokról és eljárásokról, ami különösen a korlátozott adminisztratív kapacitással rendelkező kisvállalkozások számára előnyös.

A jelentésben foglaltak szerint a Bizottság együttműködik a tagállamokkal az online eljárások létrehozása és az egyszeri adatszolgáltatást támogató technikai rendszer (OOTS) elindítása érdekében, amely várhatóan 2023 decemberére válik teljes mértékben működőképesé. Ez lehetővé teszi a kulcsfontosságú dokumentumok határokon átnyúló cseréjét a hatóságok között, elkerülve, hogy a kkv-knak a különböző tagállamokban újra be kelljen nyújtaniuk azokat. A rendszer csökkenteni fogja az egységes piacon belüli szabad mozgás költségeit, mérsékli az adminisztratív súrlódásokat és akadályokat, ugyanakkor nem ró további kötelezettségeket a vállalkozásokra.

Az **A1 hordozható dokumentum** kapcsán például a kkv-k gyakran tapasztalnak nehézségeket (annak meghatározásakor, hogy mely szociális biztonsági jogszabályok vonatkoznak a birtokosra). Ez év végétől az egyszeri adatszolgáltatást támogató technikai rendszer megkönnyíti az A1 dokumentum iránti kérelmek ismétlődő benyújtását, és a válaszul küldött dokumentumok elektronikus úton történő fogadását. Emellett a szociális biztonsági rendszerek koordinálásának digitalizálásáról szóló közelmúltbeli bizottsági közlemény további intézkedéseket irányoz elő a mobilis polgárok és a külföldön működő vállalkozások – különösen a kkv-k –, illetve a nemzeti hatóságok közötti, a szociális biztonság területén folytatott interakció megkönnyítése érdekében, mint például az **európai társadalombiztosítási kártya (ESSPASS) kísérleti projektje** az A1 hordozható dokumentummal kapcsolatban⁴⁷. Hasonlóképpen, a jelentéstétel csökkentésére és egyszerűsítésére irányuló kezdeményezéssel összefüggésben (lásd a 3.1.4. pontot) **a munkavállalók kiküldetéséről szóló nyilatkozat elektronikus formátumának (e-nyilatkozat)** létrehozása jelentősen csökkenteni fogja a munkáltatók adminisztratív terheit és megfelelési költségeit, lehetővé téve, hogy valamennyi részt vevő tagállamban egységes formátumú, egyszerűsített nyilatkozatot használjanak saját nyelvükön.

Az uniós társasági jog digitális eszközeinek és eljárásainak fokozott használatáról szóló közelmúltbeli javaslat fontos előrelépést jelent a társasági jog digitalizálása terén, és a kkv-kat is segíti Unión belüli üzleti tevékenységeikben⁴⁸. A javaslat értelmében az uniós cégbizonyítványnak és az egyszeri adatszolgáltatás elvének köszönhetően jelentősen, a becslések szerint évi 437 millió euróval csökkennek a vállalatok adminisztratív terhei az olyan esetekben, amikor vállalatok más tagállamokban hoznak létre leányvállalatokat és fióktelepeket⁴⁹. A vállalatok abból is profitálhatnak, hogy az egységes piac szempontjából releváns információik az üzleti nyilvántartások összekapcsolására szolgáló rendszerben (BRIS)⁵⁰ is láthatók. Emellett az uniós jog megsértése által érintett kkv-k a SOLVIT-hoz⁵¹ fordulhatnak a jogviták rendezése és a peren kívüli jogorvoslat érdekében.

⁴⁷ COM(2023) 501 final.

⁴⁸ COM(2023) 177 final.

⁴⁹ Lásd a kapcsolódó hatásvizsgálatot, SWD(2023) 178 final.

⁵⁰ A BRIS összekapcsolja az összes nemzeti nyilvántartást, és mintegy 20 millió vállalattal és fiókteleppel kapcsolatos információkat tesz nyilvánosan elérhetővé.

A kkv-k további digitalizációja elengedhetetlen versenyképességük, rezilienciájuk és innovációs képességük szempontjából. A Digitális évtized szakpolitikai program⁵² célja, hogy 2030-ra a kkv-k több mint 90 %-a érjen el legalább alapszintű digitális intenzitást. E célkitűzés támogatásának fő eszközei a Digitális Európa programból társfinanszírozott európai digitális innovációs központok. Támogatják a vállalatokat, különösen a kkv-kat a digitalizáció terén való fejlődésben. A kkv-k digitális érettségének értékelése (digitális érettségi értékelés) révén az európai digitális innovációs központok célzott segítséget nyújtanak, amely a technikai szakértelemtől és a teszteléstől („beruházás előtti tesztelés”) az innovációs szolgáltatásokig, például a pénzügyi tanácsadásig, a képzésig és a készségfejlesztésig terjed. Jelenleg 151 európai digitális innovációs központ található 30 különböző európai országban. 2025 végére az európai digitális innovációs központok Európaszerte várhatóan mintegy 100 ezer vállalkozásnak és közszektorbeli szervezetnek nyújtanak segítséget. Az ágazati tesztelési és kísérleti létesítmények támogatják az MI-fejlesztőket abban, hogy a megbízható mesterséges intelligenciát hatékonyabban hozzák forgalomba, megkönnyítve annak elterjedését az európai kisvállalkozások körében⁵³.

A Bizottság:

- **8. intézkedés:** 2023 végéig a tagállamokkal együttműködésben és a kkv-k igényeit figyelembe véve elindítja az egyszeri adatszolgáltatást biztosító technikai rendszert, és új eljárásokra is kiterjeszti az egységes digitális kapu alkalmazási körét.

3.1.4. Az eljárások és a jelentéstételi követelmények egyszerűsítése

A vállalkozások hosszú távú versenyképességének javításával⁵⁴ összefüggésben a Bizottság szorgalmazni kívánja az uniós jogszabályokból eredő jelentéstételi követelmények racionalizálását azzal a céllal, hogy az ilyen terhek 25 %-kal csökkenjenek, a kapcsolódó szakpolitikai célkitűzések veszélyeztetése nélkül. Ez a törekvés különféle méretű vállalkozások szabályozási terheit hivatott csökkenteni, ám a kkv-k számára különösen releváns. Bár a jelentéstételi követelmények fontosak a jogszabályok megfelelő nyomon követéséhez és végrehajtásához, sok vállalat, különösen a kkv-k számára megterhelőek lehetnek, költségekkel járhatnak, és befolyásolhatják növekedési képességüket. Felhalmozódásuk felesleges, párhuzamos vagy elavult kötelezettségekhez, a hatékonysági szempontot mellőző gyakorisághoz és időzítéshez, illetve nem megfelelő adatgyűjtési módszerekhez vezethet⁵⁵. Ilyen esetekben a jelentéstételi kötelezettségek egyszerűsítése vagy bizonyos vállalkozáscsoportok, például a kkv-k igényeinek kielégítése lehetőséget kínálhat a vállalkozások terheinek csökkentésére.

⁵¹ https://ec.europa.eu/solvit/what-is-solvit/index_hu.htm 2023 márciusában a Bizottság referenciaértéket javasolt a SOLVIT számára annak érdekében, hogy az egyes tagállamokban az esetek legalább 90 %-ára 12 hónapon belül megoldást találjanak.

⁵² (EU) 2022/2481 határozat a Digitális évtized 2030 szakpolitikai program létrehozásáról.

⁵³ <https://digital-strategy.ec.europa.eu/en/activities/testing-and-experimentation-facilities>.

⁵⁴ COM(2023) 168 final.

⁵⁵ Az átgondoltan megtervezett jelentéstételi követelmények költségeit nagyrészt ellensúlyozzák azok az előnyök, amelyeket például a levegőszennyezés nyomon követése vagy a pénzügyi szektor felügyelete és a pénzügyi stabilitás fenntartása jelent. Ezek a követelmények nemcsak az elsődleges jogszabályokban jelennek meg, hanem a végrehajtási vagy felhatalmazáson alapuló jogi aktusokban, sőt operatív megállapodásokban is.

A Bizottság 2023 márciusa óta már javaslatot is tett a jelentéstételi kötelezettségeket egyszerűsítő első jelentős jogszabályokra⁵⁶, és a Bizottság munkaprogramja mellett hamarosan további intézkedéseket terjeszt elő. A környezeti, társadalmi és irányítási (ESG) kérdésekre vonatkozó önkéntes jelentéstétel egyszerű és szabványosított módszertana csökkenteni fogja a terheket, és megkönnyíti a kkv-k fenntartható finanszírozási eszközökhöz való hozzáférést (lásd bővebben a 3.2.4. pontot). Ezenfelül az, hogy a Bizottság javaslata értelmében elhalasztják az ágazati európai fenntarthatósági beszámolási standardok⁵⁷ elfogadására vonatkozó határidőt, előnyös lesz a fenntarthatósággal kapcsolatos vállalati beszámolásról szóló irányelv hatálya alá tartozó vállalatok számára, beleértve a tőzsdén jegyzett kkv-kat is. Ez lehetővé teszi számukra, hogy a szabványok első csoportjának végrehajtására összpontosítsanak. A számviteli irányelv tartalmazza azokat a küszöbértékeket, amelyek alapján meghatározható, hogy egy vállalkozás kkv-nak minősül-e. E küszöbértékek kiigazítása csökkenteni fogja azon vállalkozások számát, amelyek jelenleg a fenntarthatósággal kapcsolatos vállalati beszámolásról szóló irányelv (CSRD) és a taxonómiai rendelet⁵⁸ szerinti fenntarthatósági beszámolási követelmények hatálya alá tartoznak.

Továbbá az üvegházhatásúgáz-kibocsátás nyomon követésének és az arról szóló jelentéstételnek a keretén belül a villamosenergia-ágazat, az energiaigényes iparágak és a légi közlekedés gazdasági szereplőit érintően csökken a módszertanuk fejlesztéséről szóló jelentéstétel gyakorisága, ami enyhíteni fogja a vállalatok terheit anélkül, hogy befolyásolná a nyomon követés hatékonyságát. Emellett a fogyasztói jogviták alternatív rendezéséről szóló uniós jogszabályokból eredő egyszerűsített jelentéstételi kötelezettségek anélkül konszolidálják a jelentéstételi követelményeket és csökkentik gyakoriságukat, hogy befolyásolják az adatok átláthatóságát, illetve minőségét.

Az elkövetkező hetekben a Bizottság minden vállalkozásra vonatkozóan, átfogóbban fogja bemutatni a jelentéstételi kötelezettségek racionalizálása érdekében elfogadott és elfogadandó intézkedéseket. A Bizottság ezeket a 2024-es munkaprogramja kiemelt elemévé kívánja tenni, amelyet további javaslatok és tervezett értékelések kísérnek. **Ez tevékenységeket 2023 végéig a következő ciklusok tekintetében az alábbiak szerint rendszerezik:**

⁵⁶ Az uniós válságkezelési és betétbiztosítási keretrendszer felülvizsgálata; A biztosítók és viszontbiztosítók általi jelentéstételre és közzétételekre vonatkozó végrehajtás-technikai standardok; Az európai statisztikákról szóló 223/2009/EK rendelet módosításáról szóló európai parlamenti és tanácsi rendeletre irányuló javaslat; A gazdasági kormányzás felülvizsgálata – a jelentéstétel egyszerűsítése; A mosó- és tisztítószerekről és a felületaktív anyagokról szóló európai parlamenti és tanácsi rendelete irányuló javaslat; Uniós Vámkódex; A gyógyszerekre vonatkozó általános jogi keret; A közlekedés területét érintő, előkészület alatt álló vagy már előterjesztett kezdeményezések, többek között a kombinált árufuvarozásról szóló irányelv, a vasúti kapacitásgazdálkodás és a közlekedésszervezés harmonizált jogi kerete, a vasúti árufuvarozási folyosók megszüntetése az árufuvarozás zöldítéséről szóló csomag részeként, a közúti járművek legnagyobb méreteinek és legnagyobb össztömegének megállapításáról szóló irányelv felülvizsgálata (lásd az árufuvarozás zöldítéséről szóló csomagot) és a kikötő szerint illetékes állam általi ellenőrzésről szóló irányelv felülvizsgálata, stb.

⁵⁷ Az európai fenntarthatósági beszámolási standardok első csoportja (COM(2023) 5303 final) jelentősen csökkentette az adatszolgáltatási terhet az EFRAG-tól kapott szakmai tanácshoz képest. A Bizottság kiterjesztette a csak lényeges információk bejelentésére vonatkozó elvet, több fokozatos bevezetést is kezdeményezett, és bizonyos közzétételi követelményeket önkéntessé tett.

⁵⁸ A fenntartható befektetések előmozdítását célzó keret létrehozásáról, valamint az (EU) 2019/2088 rendelet módosításáról szóló, 2020. június 18-i (EU) 2020/852 európai parlamenti és tanácsi rendelet 8. cikke (HL L 198., 2020.6.22., 13. o.).

- szabványosított eszközök kidolgozása a Bizottság szolgálatai között a jelentéstételi követelmények feltérképezésére a meglévő jogszabályokban és igazgatási megállapodásokban, csakúgy mint az új javaslatokban;
- a kiemelt területek azonosítása a vállalatok reprezentatív csoportjával, az ágazati szövetségekkel és a nemzeti hatóságokkal együttműködésben (amelyek gyakran az ilyen jelentéstétel kapcsolódási pontjaként szolgálnak);
- célzott észszerősítési tervek kidolgozása a Bizottság egyes szolgálatai által 2024-ig és azt követően.

A kkv-k és más érdekelt felek hozzájárulása fontos szerepet játszik ezen átfogó tehermentesítési gyakorlat sikerének biztosításában. Az „Ossza meg velünk véleményét: Egyszerűsítsünk!” portál lehetővé teszi a jelentéstételi kötelezettségekre vonatkozó információk összegyűjtését. A jövőállósági platformot ugyancsak felkérték, hogy fordítson különös figyelmet a jelentéstételi kötelezettségekre, és 2024-es éves munkaprogramjában szenteljen egy vagy több véleményt ennek a kérdésnek.

A Bizottság:

- **9. intézkedés:** 2023 októberében a munkaprogrammal egyidejűleg előterjeszti a jelentéstételi követelmények racionalizálására irányuló, a fent említett intézkedéseket is magában foglaló következő javaslatcsomagot, a jelentéstételi kötelezettségek 25 %-os csökkentést célzó szisztematikus és ismétlődő ciklus részeként.

3.2. A likviditás és a finanszírozási eszközökhöz való hozzáférés javítása

3.2.1. A késedelmes kifizetések kezelése

A számlák késedelmes fizetése az EU valamennyi tagállamának valamennyi ágazatában érinti a vállalatokat. Különösen negatív hatással van a kkv-kra, mivel azok a rendszeres és kiszámítható pénzbevételekre támaszkodnak⁵⁹, és a nagyvállalkozásoknál korlátozottabb mértékben férnek hozzá a likviditáshoz. A késedelmesen kifizetett kkv-knak rövid lejáratú hitelekkel kell fedezniük az ebből eredő likviditáshiányt, ami növeli finanszírozási költségeiket. A késedelmes fizetések mérséklése kulcsfontosságú ahhoz, hogy a kkv-k megkapják az innovációba való beruházáshoz szükséges likviditást, vagy hogy a költségek csökkenéséből eredő hasznot továbbadhassák a fogyasztóknak⁶⁰.

Ezért **a kkv-segélycsomag részeként a Bizottság a késedelmes fizetésekre vonatkozó szabályok felülvizsgálatát javasolja,** a késedelmes fizetésekről szóló hatályos irányelvet egy olyan rendelettel felváltva, amely minden kereskedelmi ügyletre vonatkozóan 30 napos maximális fizetési határidőt ír elő. Késedelmes fizetés esetén automatikussá teszi a kártérítési díjak és a kamatok megfizetését, és szilárd jogérvényesítési kerettel egészíti ki ezeket az új intézkedéseket. Emellett megkönnyíti a vállalatok számára jogaik érvényesítését azáltal, hogy közvetítés révén csökkenti a hatékony jogorvoslat igénybevételének tulajdonítható terheket és megkönnyíti a hatékony jogorvoslathoz való hozzáférést.

⁵⁹ További részletekért lásd a késedelmes fizetésekről szóló hatásvizsgálati jelentést, amelyet e közleménnyel párhuzamosan tettek közzé.

⁶⁰ E célokat szem előtt tartva a Bizottság a közelmúltban számos kötelezettségzegési eljárást indított a késedelmes fizetések területén, https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/hu/inf_23_1808.

Szem előtt tartva, hogy egy nap késedelem 158 millió EUR finanszírozási többletköltséget jelent az európai vállalatok számára, ezen új szabályok célja, hogy 35 %-kal csökkentsék a késedelmes fizetéseket. Emellett jelentősen csökkenni fog a vállalatok által az adósok késedelmes fizetéseinek behajtására fordított idő, 340 millió emberórát megtakarítva az európai vállalkozásoknak, ami 8,7 milliárd EUR-nak felel meg. A közvetlen pénzügyi előnyökön túl ez várhatóan méltányosabban osztja el a likviditást a gazdaságban, és csökkenti a kkv-k külső finanszírozástól való függőségét.

A felülvizsgálathoz választott eszköz a késedelmes fizetésekről szóló jelenlegi irányelvet hatályon kívül helyező rendelet. A rendeletnek számos előnye van, különösen a késedelmes fizetések határokon átnyúló vonatkozásainak kezelése tekintetében. A rendelet az olyan kulcsfontosságú szempontokra, mint a fizetések maximális határideje, az ellenőrző eljárások maximális időtartama, a késedelmi kamatláb mértéke és az átalánydíj-alapú kártérítés összege Uniószerre azonos megoldásokat vezet be. Ugyanakkor a tagállamok bizonyos szempontok tekintetében szigorúbb rendelkezéseket fogadhatnak el.

A Bizottság:

- **10. intézkedés:** a késedelmes fizetésekről szóló új rendeletet javasol, amely jelenős mértékben megerősíti a kereskedelmi ügyletekhez kapcsolódó késedelmes fizetések elleni fellépést.

3.2.2. Az uniós programok által a kkv-k számára kínált lehetőségek teljes körű kiaknázása

Mivel 2027-ig az uniós finanszírozási programok kkv-kra fordítható forrásai várhatóan meghaladják a 200 milliárd eurót⁶¹, a kkv-k a pénzügyi támogatások széles köréhez férhetnek hozzá. Konkrétan, számos intézkedést vezettek be annak érdekében, hogy orvosolják a kkv-k finanszírozáshoz jutással kapcsolatos növekvő nehézségeit⁶², kezdve az InvestEU program kkv-keretével⁶³, amely a kkv-knak jobb hozzáférést biztosít a finanszírozási eszközökhöz, kedvezőbb finanszírozási feltételek mellett. A kkv-keret emellett

⁶¹ Ez magában foglalná a kkv-k számára a következő eszközökön keresztül rendelkezésre bocsátott finanszírozást (a bizottsági szolgálatok becslései): InvestEU (6,9 milliárd EUR a célzott kkv-keretből és további 0,82 milliárd EUR a szociális beruházásra és készségfejlesztésre vonatkozó szakpolitikai keretből), Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz (RRF) (45,2 milliárd EUR), EIC (10 milliárd EUR), Cassini (0,7 milliárd EUR), az Egységes piaci program kkv-pillére (1 milliárd EUR), a szellemi tulajdonnal kapcsolatos kkv-alap (0,08 milliárd EUR), Digitális Európa program (0,7 milliárd EUR), Európai Védelmi Alap (több mint 0,2 milliárd EUR), európai űrprogram (1 milliárd EUR), biztonságos konnektivitás – IRIS2 (0,72 milliárd EUR), Horizont Európa (15 milliárd EUR), Igazságos Átmenet Alap (4,8 milliárd EUR), Kreatív Európa (2,3 milliárd EUR), Európai Regionális Fejlesztési Alap (38,71 milliárd EUR), a kohéziós politikának a koronavírusra való reagálást célzó beruházási kezdeményezései és REACT-EU (22 milliárd EUR), Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alap (30 milliárd EUR), Kohéziós Alap (0,05 milliárd EUR), Európai Tengerügyi, Halászati és Akvakultúra-alap (2,52 milliárd EUR), LIFE program (0,13 milliárd EUR), Hálózatfinanszírozási Eszköz (0,2 milliárd EUR), Innovációs Alap (0,17 milliárd EUR), Európai Szociális Alap Plusz (0,82 milliárd EUR), új európai innovációs menetrend a finanszírozási eszközökhöz való hozzáférés terén (45 milliárd EUR) a mélytechnológiás induló vállalkozások, kkv-k és kis méretű, közepes piaci tőkeértékű vállalatok számára.

⁶² Az előző többéves pénzügyi keretben (2014–2020-as időszak) a kkv-k rendelkezésére álló különböző pénzügyi eszközök közül csak a COSME hitelgarancia-eszköz 68 milliárd EUR összegű finanszírozást mozgósított közel 900 ezer kkv számára, ami több mint 4 millió munkahely létrehozását vagy megtartását segítette elő.

⁶³ https://single-market-economy.ec.europa.eu/access-finance/investeu/investeu-fund-sme-window_en

segíti a kkv-kat a fenntartható üzleti gyakorlatokhoz való alkalmazkodásban, és támogatja az új fenntarthatósági technológiákat fejlesztő induló innovatív vállalkozásokat.

Az InvestEU kkv-kerete jelentős szerepet fog játszani az európai kkv-nak történő hitel- és tőketámogatás nyújtásában az elkövetkező években. A bankoknál, garanciaintézeteknél és más pénzügyi közvetítőknél figyelemre méltó keresletet mutatkozott annak köszönhetően, hogy az Európai Beruházási Alaphoz (EBA) fordultak, és a 2021–2027-es időszakra garanciákra elkülönített teljes kapacitás háromszorosát kitevő összeget igényeltek. A tőkebefektetések iránti piaci kereslet a 2021–2027-es időszakra már most is a teljes kapacitást eléri számos tematikus területen, többek között a tiszta technológiák, az élettudományok és a digitális átállás, valamint a szociális vállalkozások terén. Az InvestEU kkv-keretére való túljelentkezés várhatóan meggátolja az EBA-t abban, hogy 2025-től új garancia megállapodásokat kössön pénzügyi közvetítőkkal, mivel a garanciákhoz rendelt forrásokat addigra teljes mértékben felhasználják.

A Bizottság a Stratégiai Technológiák Európai Platformja (STEP)⁶⁴ részeként azt javasolta, hogy az InvestEU célzott STEP-keretén keresztül 7,5 milliárd EUR-val növeljék a rendelkezésre álló uniós garanciát. Amint a társjogalkotók jóváhagyják a STEP-et, a Bizottság a kkv-k helyzetének javítása érdekében törekedni fog az InvestEU számára elkülönített kiegészítő források gyors végrehajtására.

A tagállamok a beruházások fellendítése érdekében kulcsszerepet játszhatnak azáltal, hogy további forrásokat különítenek el az InvestEU számára a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközből vagy a nemzeti költségvetésből, valamint hogy kihasználják a megosztott irányítású alapok keretében rendelkezésre álló átcsoportosítási lehetőségeket.

A STEP-javaslattal összefüggésben a Bizottság több lehetőséget is ismertetett arra, hogy megkönnyítse az ilyen források felhasználását a tagállamok számára, és növelje az InvestEU által a kkv-knak nyújtott finanszírozás összegét, különösen az állami támogatási szempontoknak megfelelő forrás-átcsoportosítások tisztázása és a jelentős károkozás elkerülését célzó szempontok alkalmazása révén⁶⁵.

Ha egy tagállam úgy dönt, hogy forrásokat csoportosít át az InvestEU tagállami komponenseibe a nemzetközi végrehajtó partnerekkel – például az Európai Beruházási Bank Csoporttal és az Európai Újjáépítési és Fejlesztési Bankkal – együtt az uniós komponens számára kifejlesztett meglévő InvestEU pénzügyi termék végrehajtása céljából, az ilyen döntés önmagában nem von maga után állami támogatást, amint azt a Bizottság a STEP-javaslatban⁶⁶ részletesebben is kifejti. Az ilyen lehetséges forrásátcsoportosítások (a megosztott irányításból, a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközből vagy a nemzeti költségvetésekből) ezért gyors, egyszerű és opcionális mechanizmust jelentenek a tagállamok számára ahhoz, hogy az olyannyira szükséges finanszírozást az InvestEU által előírtakon túlmutató jelentéstételi terhek nélkül juttassák el a kkv-khoz. A mai napig számos tagállam élt

⁶⁴ COM(2023) 335 final.

⁶⁵ Az (EU) 2021/241 rendelet szerinti, a jelentős károkozás elkerülését célzó elv alkalmazását szolgáló technikai iránymutatás módosítása révén. Ez megkönnyíti egyúttal azt is, hogy a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközből az InvestEU javára különítsenek el forrásokat.

⁶⁶ Ez nem érinti az uniós pénzügyi eszközökre és költségvetési garanciákra vonatkozó azon kötelezettséget, hogy meg kell felelniük a költségvetési rendelet 209. cikke (2) bekezdésének c) pontja szerinti állami támogatási szabályoknak.

ezzel az átcsoportosítási lehetőséggel. Tekintettel a jelentős piaci keresletre, a Bizottság arra ösztönzi azokat a tagállamokat, amelyek még nem tettek hozzájárulást az InvestEU tagállami komponensén keresztül, hogy gondoskodjanak ilyen hozzájárulásról, így támogatva a saját tagállamuk kkv-inak szánt pénzügyi termékek végrehajtását. A Bizottság a kkv-követek hálózatával együtt nyomon fogja követni a kkv-keret végrehajtásának alakulását.

Ezen túlmenően a tagállamok és a régiók uniós társfinanszírozású, megosztott irányítás alá eső pénzügyi eszközöket hozhatnak létre annak érdekében, hogy az uniós forrásokat különböző pénzügyi termékekbe, többek között kölcsönökbe, garanciákba, sajáttőkébe és egyéb kockázatviselési mechanizmusokba csoportosítsák át. Az ilyen támogatás közvetlenül segítheti a kkv-kat. E folyamat megkönnyítése érdekében a Bizottság „fi-compass” platformja⁶⁷ erőforrásokat biztosít, többek között általános tájékoztatást, iránymutatást, gyakorlati eszközöket és tanulási lehetőségeket, iránymutatást nyújtva az irányító hatóságoknak az egyes megosztott irányítású uniós alapok pénzügyi eszközeinek felhasználásához.

A Bizottság:

- **11. intézkedés:** arra ösztönzi a tagállamokat, hogy 2023 októberéig az InvestEU vonatkozó irányítási struktúráján keresztül biztosítsanak további forrásokat az InvestEU nemzeti komponenseihez, és segítsék elő a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközből az InvestEU javára nyújtott hozzájárulásokat azáltal, hogy további iránymutatást nyújtanak a jelentős károkozás elkerülését célzó elv alkalmazásáról.

Az exporthitel-ügynökségek alapvető szerepet játszanak a vállalatok nemzetközi kereskedelemben való támogatásában. Kialakulóban van az uniós tagállamok exporthitelei és uniós szintű finanszírozási eszközei közötti összehangoltabb megközelítés, amelyet tovább kell erősíteni. Az Ukrajna elleni orosz agressziós háború következtében az uniós exporthitel-ügynökségek többsége felfüggesztette az Ukrajnára vonatkozó kockázatfedezést, ami negatív hatással volt az uniós vállalatok Ukrajnába irányuló exportképességére. Az InvestEU kkv-keretén belül 2024-ben egy mintegy 300 millió EUR összegű kísérleti eszköz lehetővé teszi az exporthitel-ügynökségek számára, hogy újraindítsák az Ukrajnával kapcsolatos üzleti tevékenységüket. E kísérleti eszköz várhatóan javítani fogja az európai kkv-k versenyképességét azáltal, hogy szorosabb kapcsolatokat alakít ki Ukrajnával, és több száz millió euró értékű új export támogatását teszi lehetővé.

A Bizottság:

- **12. intézkedés:** együttműködik az EBA-val egy olyan kísérleti eszköz 2024 során való létrehozása érdekében, amely lehetővé teszi az exporthitel-ügynökségek számára, hogy támogassák a kkv-kat az Ukrajnával folytatott kereskedelemben.

A tőkepiaci unióra vonatkozó szélesebb körű kezdeményezés⁶⁸ részeként a kkv-tőkefinanszírozási piacok és a páneurópai kockázatitőke-alapok létrehozása, valamint a közösségi finanszírozás javította a kkv-k finanszírozáshoz való hozzáférést. Az egységes európai hozzáférési pontról szóló közelmúltbeli politikai megállapodás láthatóbbá teszi a

⁶⁷ <https://www.fi-compass.eu>

⁶⁸ https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/hu/ip_22_7348

nagy- és kisvállalkozásokat a befektetők számára, míg az európai hosszú távú befektetési alapokra vonatkozó szabályozásra és az alternatív befektetési alapokra vonatkozó felülvizsgált szabályok kibővítik a kkv-k rendelkezésére álló finanszírozási források körét. A tőzsdei jegyzésről szóló jogszabályjavaslatok⁶⁹ célja a vállalatok, köztük a kkv-k finanszírozási eszközökhöz való hozzáféréseinek előmozdítása a nyilvános piacokon a bürokrácia csökkentése, a szabályok egyszerűsítése és annak lehetővé tétele révén, hogy a tulajdonosok megtarthassák döntéshozatali jogkörüket a vállalataik jegyzését követően. A tőzsdei jegyzésről szóló jogszabályjavaslatok magas szintű ambíciója kulcsfontosságú annak biztosításához, hogy a gyorsan növekvő vállalatok Unió-szerte tovább fejlődjenek és munkahelyeket teremtsenek. Annak érdekében, hogy a kkv-k könnyebben hozzáférjenek a piaci alapú finanszírozási forrásokhoz és a saját tőkéhez, fontos lesz a tőkepiaci unióra vonatkozó 2020. évi cselekvési terv szerinti jogalkotási javaslatok gyors elfogadása, és hasonlóképpen lényegesek a tőkepiaci unió jövőbeli alakulására összpontosító további egyeztetések, különösen az eurócsoporton belül.

A kkv-k támogatásának másik eszköze az Európai Innovációs Tanács (EIC), amely az EU vezető eszköze a gyorsan növekvő induló vállalkozások és az áttörést hozó innovációkon dolgozó kkv-k számára nyújtott vegyes finanszírozás (vissza nem térítendő támogatások és saját tőke vagy kvázi-sajáttőke) biztosítására. Az EIC-alap 0,5 és 15 millió EUR közötti tőkefinanszírozást biztosít az ilyen vállalkozások számára, 10 milliárd EUR összegű költségvetést mozgósítva 30–50 milliárd EUR magánbefektetőktől történő bevonására. A további finanszírozási fordulókat vagy nagyobb beruházási összegeket igénylő vállalatok esetében a Bizottság STEP-javaslatára 2,63 milliárd EUR összegű kiegészítő költségvetést irányoz elő, amely lehetővé teszi az EIC-alap számára, hogy 15 és 50 millió EUR közötti értékű, korábban példa nélküli tőkebefektetéseket biztosítson az Európa számára stratégiai jelentőségű technológiákba. További magánbefektetések bevonásával ez 13 milliárd EUR új tőketámogatást eredményezhet a nem hitelképes kkv-k és kis méretű, közepes piaci tőkeértékű vállalatok számára.

A Bizottság emellett energiahatékonyság-javító intézkedésekkel is segíteni fogja a kkv-kat (az energetikai auditoktól a technológiákon át a képzésekig) azáltal, hogy az Enterprise Europe Network-on keresztül az Egységes piac programból 10 millió EUR-t bocsát rendelkezésre nyílt pályázati felhívások útján.

3.2.3. Közbeszerzés

A közbeszerzési piacokhoz való könnyebb hozzáférés segítheti a kkv-kat abban, hogy kiaknázzák a bennük rejlő lehetőségeket, ami pozitív hatással van a növekedésre és a gazdasági fellendülésre. Az állami beruházások jelentős – az uniós GDP 14 %-át kitevő – része közbeszerzés formájában valósul meg. Mégis, a kkv-k nehezen férnek hozzá a közbeszerzésekhez. A Bizottság olyan intézkedéseket terjesztett elő, amelyek megkönnyítik a vállalkozások – köztük a kkv-k – közbeszerzéshez való hozzáférést, beleértve a határokon átnyúló közbeszerzéseket is⁷⁰. A cél az, hogy a kkv-k közbeszerzésekből való részesedése a

⁶⁹ COM(2022) 760 final.

⁷⁰ COM(2017) 572 final. 2020-ban és 2021-ben a Bizottság két tanulmányt tett közzé a kkv-k közbeszerzésben való részvételéről: <https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/eec8227c-ecc4-11ea-b3c6-01aa75ed71a1> és <https://ec.europa.eu/docsroom/documents/46111/attachments/1/translations/en/renditions/native>. 2023-ban két tájékoztatót tettek közzé az induló innovatív vállalkozások közbeszerzésben való részvételének előmozdítása érdekében: <https://ec.europa.eu/docsroom/documents/54254>, <https://ec.europa.eu/docsroom/documents/54276>.

gazdaságban betöltött általános súlyuknak megfelelően növekedjen. A kkv-k közbeszerzésekben való részvételének javítása érdekében elő kell mozdítani a szabványosított rendelkezések és feltételek alkalmazását a közbeszerzési dokumentumokban, különösen az alacsony kockázatú vagy alacsony értékű szerződések esetében, megkönnyítve a kkv-k számára a pályázati dokumentumok kezelését. Elő kell mozdítani a kkv-k részvételét javító gyakorlatokat, például a kkv-knak megfelelő feltételek alkalmazását (kedvezőbb pénzügyi minősítések és fizetési feltételek).

A Bizottság:

- **13. intézkedés:** a kkv-k közbeszerzésben való részvételének javítása érdekében előmozdítja a kkv-k számára megfelelő szabványosított közbeszerzési rendelkezések és feltételek alkalmazását.

3.2.4. A kkv-k fenntartható finanszírozáshoz való hozzáféréseinek megkönnyítése

A kkv-k fontos szerepet játszanak abban, hogy Európa elérje klímasemlegességi és egyéb környezetvédelmi céljait⁷¹. Ezért kulcsfontosságú, hogy a kkv-k a fenntarthatósági átállásukhoz szükséges finanszírozást minimális adminisztratív terhek mellett teremtsék elő. A fenntartható gazdaságra való átállásban rejlő lehetőségek teljes körű kiaknázása érdekében a kkv-knak különösen a következőkre van szükségük: (1) egyszerű és szabványosított keret ahhoz, hogy jelentést tegyenek a környezeti, társadalmi és irányítási kérdésekről; továbbá (2) olyan a pénzügyi intézmények, amelyek támogatják a fenntartható üzleti modellre való átállásukra irányuló erőfeszítéseket.

Az igényeikhez igazított, korábban bevezetett intézkedések⁷² ellenére a kkv-k nehezen jutnak forrásokhoz zöld projektjeikhez. A kkv-kra – a tőzsdén jegyzettek kivételével – hivatalosan nem vonatkoznak az uniós fenntartható finanszírozási keret követelményei. A Bizottság azonban tudatában van annak, hogy egyre több, gyakran nem szabványosított formájú fenntarthatósági információkérés érkezik a kkv-khoz pénzügyi és értékláncpartnereiktől. Ennek fényében a Bizottság elismeri a kkv-k aggályait ezen új szabályoknak a fenntarthatósági beszámolóra gyakorolt továbbgyűrűző hatásai miatt.

A Bizottság lépéseket tesz ezen aggályok orvoslása érdekében. Először is, a Bizottság arra ösztönözte a nagy vállalati és pénzügyi közvetítőket⁷³, hogy a kkv-kkal való interakcióik során alkalmazzák az arányosság elvét, és tanúsítsanak önmérsékletet a tekintetben, hogy milyen információkat kérnek a kkv-k körébe tartozó értékláncpartnereiktől. A Bizottság emellett egy iránymutatást is előterjeszt, amely kitér azokra az önkéntes eszközökre is, amelyeket a kkv-k felhasználhatnak az átállási finanszírozáshoz való hozzáféréshez.

Az Európai Pénzügyi Beszámolási Tanácsadó Csoport (EFRAG) a tőzsdén jegyzett kkv-kra vonatkozó egyszerűsített beszámolási standardokon dolgozik. A Bizottság biztosítani

⁷¹ A kkv-k fenntarthatósági finanszírozásával foglalkozó OECD-platform 2023. évi tevékenységi jelentése (6. oldal), <https://www.oecd.org/cfe/smes/SME%20activity-report-2023.pdf>

⁷² Legutóbb „A gyakorlatban jól működő fenntartható finanszírozási keret” című, 2023. júniusi bizottsági közlemény (COM(2023) 317 final) révén, amely különösen egy ilyen keret inkluzivitását, használhatóságát és arányosságát szorgalmazza annak érdekében, hogy a kkv-k finanszírozáshoz jussanak fenntarthatósági átállásukhoz.

⁷³ A Bizottság (EU) 2023/1425 ajánlása a fenntartható gazdaságra való átállás finanszírozásának előmozdításáról.

fogja, hogy ezek a tőzsdén jegyzett kkv-kra vonatkozó standardok arányosak legyenek. A standardok korlátozott mértékben írnak majd elő olyan információkat, amelyeket a fenntarthatósággal kapcsolatos vállalati beszámolásról szóló irányelv hatálya alá tartozó, tőzsdén jegyzett kkv-knak jelenteniük kell. Egyúttal jogilag korlátozni fogják azokat az értékláncba tartozó kkv-kra vonatkozó információkat, amelyek megszerzését az európai fenntarthatósági beszámolási standardok előírhatják a nagyvállalkozások számára, és ezáltal korlátozzák ezeket a továbbgyűrűző hatásokat. Ez a fenntarthatósággal kapcsolatos vállalati beszámolásról szóló irányelv fontos biztosítéka annak érdekében, hogy korlátozza a nagyvállalatok számára előírt, értékláncre vonatkozó jelentéstételi követelményeknek a kkv-kra gyakorolt közvetett hatását. A Bizottság törekedni fog annak biztosítására, hogy a szóban forgó biztosítékokat a fenntarthatósággal kapcsolatos vállalati átvilágításról szóló irányelvre irányuló, folyamatban lévő egyeztetések során ebben az összefüggésben is fenntartsák. Emellett az EFRAG önkéntes standardot dolgoz ki a tőzsdén nem jegyzett kkv-k számára. A kkv-k ezt felhasználhatják az általuk jelenteni kívánt fenntarthatósági információk szabványosítására, így bővítve finanszírozáshoz jutási lehetőségeiket, és ezáltal megkönnyítve a fenntartható gazdaságra való átállást.

Az ágazati érdekelt felekkel együttműködésben felhasználóbarát eszközök, valamint információ- és tudásmegosztás fogják segíteni a kkv-kat abban, hogy eligazodjanak az EU fenntartható finanszírozási keretrendszerében. A fenntartható finanszírozással foglalkozó platformmal közösen kidolgozott egyszerűsített megközelítések révén várhatóan a tőzsdén nem jegyzett kkv-k is kiaknázzhatják a taxonómia használatának előnyeit.

Ezenfelül a pénzügyi intézményeknek támogatniuk kell a kkv-kat a fenntartható üzleti modellre való átállásukra irányuló erőfeszítéseikben. Ehhez jobban be kell építeni a kkv-k zöld finanszírozását a bankok üzleti modelljeibe. Fokozott elterjedésük végett meg kell határozni a zöld hitelek fogalmát, és uniós szinten meg kell határozni a rájuk vonatkozó standardokat. A kkv-knak nyújtott ilyen hiteleknek a bankok zöldeszköz-arányának számlálójából való felvétele például láthatóbbá teszi a kkv-k zöld hitelezését, és arra ösztönzi a pénzügyi intézményeket, hogy fenntartható finanszírozást biztosítsanak a kkv-k számára.

A kkv-król és a taxonómiai jelentéstételről/fenntartható finanszírozásról szóló, folyamatban lévő különböző bizottsági tanulmányok eredményei alapján a Bizottság:

- **14. intézkedés:** biztosítja, hogy a kkv-k egyszerű és szabványosított kerettel rendelkezzenek a környezeti, társadalmi és irányítási kérdésekről való beszámoláshoz egyrészt azáltal, hogy csökkenti annak kockázatát, hogy a fenntarthatósággal kapcsolatos vállalati beszámolásról szóló irányelv hatálya alá tartozó vállalkozások értékláncában szereplő, tőzsdén nem jegyzett kkv-khoz továbbgyűrűzzenek a közzétételi követelmények, másrészt pedig azáltal, hogy biztosítja a tőzsdén nem jegyzett kkv-kra vonatkozó önkéntes standardok gyors kialakítását.
- **15. intézkedés:** arra ösztönzi a pénzügyi intézményeket, hogy a kkv-k zöld finanszírozását építsék be üzleti modelljeikbe az alábbiak révén:
 - a. a zöld hitelek standardjának vagy fogalommeghatározásának kidolgozása, különösen a kkv-k számára, az Európai Bankhatóság közeljövőben rendelkezésre álló véleménye alapján⁷⁴;
 - b. értékeli a zöldeszköz-arány kkv-barát kiigazítását, amelyet a taxonómiai

⁷⁴ A Bizottság zöld hitelekre és jelzáloghitelekre vonatkozó, az Európai Bankhatósághoz intézett véleménykérési felhívása, 2022. november.

közzétételekről szóló felhatalmazáson alapuló jogi aktus jövőbeli aktualizálása során figyelembe fognak venni.

3.3. A szakképzett személyzet felvételének megkönnyítése

A kkv-k és munkavállalók tanulásának, társadalmi szerepvállalásának és mindennapi életvitelének módja a technológiai fejlődés, valamint a globális és demográfiai kihívások következtében folyamatosan változik. A kkv-knak képzett munkaerőre van szükségük ahhoz, hogy megbirkózzanak ezekkel a változásokkal, és biztosítsák rezilienciájukat, miközben hozzájárulnak a társadalomhoz, a termelékenységhez és az innovációhoz.

A Bizottság az európai készségfejlesztési programra⁷⁵ épít, hogy segítse a tagállamokat annak biztosításában, hogy minden évben a munkaképes korú felnőttek 60 %-a képzési programokban veszt részt, összhangban a szociális jogok európai pillérének megvalósítására vonatkozó cselekvési tervben meghatározott célkitűzéssel⁷⁶. A készségek európai éve és a 2021–2027-es többéves pénzügyi keret programozási időszakában a készségfejlesztésre rendelkezésre álló, korábban példa nélküli uniós pénzügyi források – különösen a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközből és az Európai Szociális Alap Pluszból származó, a becslések szerint mintegy 65 milliárd EUR – szintén egyedülálló lehetőséget kínálnak az olyan intézkedések – mint például a digitális oktatásra és a digitális készségekre vonatkozó javaslatok⁷⁷ – felgyorsítására, amelyek elősegíthetik a kkv-k sokrétű és különféle készségek köréhez való hozzáférését. Ebben az értelemben a digitális készségek európai tanúsítványával⁷⁸ kapcsolatos kísérleti projekt a tagállamokkal és az érdekelt felekkel együttműködve hozzá fog járulni a digitális készségek fokozott átláthatóságához és szélesebb körű elismeréséhez, megkönnyítve a kkv-k számára a digitális átálláshoz szükséges szakemberek elérését.

A szakképzési rendszerek korszerűsítésének részeként⁷⁹ az EU hasonlóképpen támogatja a szakképzési kiválósági központokat⁸⁰ a helyi „készség-ökoszisztémák” kialakításában, a korszerű gyártástól kezdve a mesterséges intelligencián át a víztechnológiáig és a városok zöldítéséig. E központok szorosan együttműködnek a vállalkozásokkal, köztük a kkv-kkal, és hozzájárulnak a regionális fejlesztési, vállalkozási, innovációs és intelligens szakosodási stratégiákhoz. A Tanulószerződéses Gyakorlati Képzés Európai Szövetsége Unió-szerte támogatja a több és jobb tanulószerződéses gyakorlati képzés előmozdítását, amelyek hatékony tanulási pályákként szolgálnak a vállalatok, különösen a kkv-k számára szükséges szakképzett munkavállalók képzéséhez.

Az uniós készségfejlesztési paktum⁸¹ keretében az összes ipari ökoszisztémára kiterjedő 18 nagyszabású készségfejlesztési partnerség célja a készségigények azonosítása,

⁷⁵ COM(2020) 274 final.

⁷⁶ A szociális jogok európai pillérének megvalósítására vonatkozó cselekvési terv, amelyet az állam- és kormányfők 2020-ban hagytak jóvá <https://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=1607&langId=hu>

⁷⁷ COM(2023) 205 final és COM(2023) 206 final.

⁷⁸ <https://education.ec.europa.eu/hu/focus-topics/digital-education/action-plan/action-9>.

⁷⁹ A Tanács 2020/C 417/01 ajánlása.

⁸⁰ <https://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=1501>

⁸¹ A paktum ösztönzi továbbá a regionális szintű partnerségeket a munkaerő – köztük a kkv-k munkaereje – továbbképzésének és átképzésének támogatása érdekében. A felmérés eredményei szerint a paktum 2020. évi indítása óta tagjainak összehangolt erőfeszítései a becslések szerint közel kétmillió főt értek el. Emellett a tagok

valamint a 10 millió munkavállaló 2030-ig történő tovább- és átképzését célzó képzések bevezetése a vállalkozásokban és ellátási láncokban. A kkv-k valamennyi nagyszabású készségfejlesztési partnerségben közvetlenül részt vesznek, egyéni tagként vagy közvetetten, ágazati hálózati szervezeteken keresztül. A nagyszabású készségfejlesztési partnerségek keretében más szereplőkkel – például szociális partnerekkel – és hálózatokkal való társulás révén olyan képzési programokhoz, tartalmakhoz és anyagokhoz férnek hozzá, amelyekhez egyébként korlátozott méretük és erőforrásaik miatt gyakran nem jutnának hozzá.

Az Enterprise Europe Network fontos szerepet játszik a kkv-k képzésében, hogy segítse őket az új követelményeknek való megfelelésben és az olyan intézkedések jelentette lehetőségek megragadásában, mint például a nettó zéró iparról szóló jogszabály és az európai jogszabály a kritikus fontosságú nyersanyagokról. A hálózat emellett tevékeny a zöld megállapodással és a fenntarthatósággal kapcsolatos jogszabályok – például a fenntarthatósággal kapcsolatos vállalati átvilágításról szóló irányelv – következményeinek kezelésében.

A vállalkozói készségek kulcsfontosságúak ahhoz, hogy a meglévő vállalkozók bővítsék üzleti tevékenységeiket, és minél több embert ösztönözzenek arra, hogy a vállalkozói pályát válassza. A női vállalkozók tényerésének elősegítése érdekében a Bizottság figyelemfelkeltő tevékenységeket folytat, amelyekhez képzés, mentorálás és coaching, valamint a női vállalkozók finanszírozási eszközökhöz és üzleti hálózatokhoz való hozzáféréseinek javítása társul. Például az „Erasmus fiatal vállalkozóknak” program⁸² már több mint 9 000 női vállalkozót támogatott, a Women TechEU⁸³ pedig 10 millió eurót meghaladó költségvetéssel rendelkező, nők által alapított vállalkozásoknak nyújt finanszírozást. További munkára van azonban szükség a nők, a fiatalok és a kirekesztés kockázatának kitett csoportok teljes körű vállalkozói potenciáljának kiaknázásához.

Végezetül a kkv-k számára is meg kell könnyíteni, hogy célpontot jelentsenek a tehetséges külföldi munkavállalók számára. A Bizottság a munkaerő-felvétel és a munkaközvetítés javítása érdekében még idén javaslatot fog tenni a tehetségek mobilitásában rejlő lehetőségek maximalizálásával foglalkozó csomagra, amely magában foglal egy uniós tehetségbázis létrehozásáról szóló jogalkotási javaslatot, valamint egy, a tagállamokkal való együttműködésre irányuló kezdeményezést a harmadik országbeli állampolgárok szakmai képezéseinek gyorsabb – többek között harmadik országokkal kialakított partnerségek révén történő – elismerésének megkönnyítése érdekében.

A Bizottság:

- **16. intézkedés:** 2023 negyedik negyedévéig javaslatot terjeszt elő, amely kitér egy uniós tehetségbázis létrehozására, valamint a harmadik országbeli állampolgárok képezéseinek és készségeinek elismerésének javítására irányuló kezdeményezésre annak érdekében, hogy segítsen áthidalni a készséghiányt az uniós munkaerőpiacon.
- **17. intézkedés:** figyelemfelkeltő, mentorálási és coaching kampányok révén együttműködik azokkal a csoportokkal, amelyek kiaknázatlan vállalkozói potenciálja továbbra is magas, például a nőkkel, a fiatalokkal és a fogyatékkal élő

összesen közel 160 millió EUR összegű, továbbképzési és átképzési tevékenységekbe történő beruházást hajtottak végre. https://pact-for-skills.ec.europa.eu/index_en

⁸² <https://www.erasmus-entrepreneurs.eu/>.

⁸³ https://eisma.ec.europa.eu/programmes/european-innovation-ecosystems/women-techeu_en.

3.4. A kkv-k támogatása teljes üzleti életciklusuk során

3.4.1. Új vállalkozás indítása

A kisvállalkozói intézkedéscsomag⁸⁴ felülvizsgálata óta a Bizottság együttműködik a tagállamokkal az új vállalkozások beindítási idejének csökkentése érdekében. A 2016-os, az induló és növekvő innovatív vállalkozásokat érintő kezdeményezés⁸⁵ számos intézkedést tartalmazott annak érdekében, hogy vonzóbbá tegyék a vállalkozók számára a vállalkozásindítást és az európai terjeszkedést. A Bizottság továbbá arra ösztönzi a tagállamokat, hogy az induló innovatív vállalkozások uniós kiválósági szabványairól szóló nyilatkozatban⁸⁶ felvázolt elvek és bevált gyakorlatok végrehajtása révén mozdítsák elő az induló innovatív vállalkozások létrehozását, például az alábbiak révén:

- az induló innovatív vállalkozásokat illetően az új jogi személyek létrehozásának megkönnyítése mind online, mind offline, minimális időn belül és minimális költségek mellett, beleértve azt, hogy egy induló innovatív vállalkozás vagy leányvállalat más tagállamban történő létrehozásához online is be lehessen nyújtani az adminisztratív dokumentumokat⁸⁷;
- gyorsított eljárások létrehozása induló innovatív vállalkozások számára (ideértve a piacra jutással foglalkozó ügyfélszolgálatot is) egy olyan online egyablakos ügyintézési rendszeren keresztül, amely teljes körű tájékoztatást nyújt a nemzeti adminisztratív követelményekről és finanszírozási lehetőségekről, és amely össze van kötve az egységes digitális kapuval;
- a sokszínűség és a befogadás támogatása, összhangban a szociális gazdaságra vonatkozó uniós cselekvési tervvel⁸⁸ is.

3.4.2. Vállalkozásbővítés

Az e közleményben foglalt intézkedések lehetővé teszik a kkv-k számára, hogy versenyezzenek és növekedjenek. Kkv-nak jelenleg a 250 főnél kevesebbet foglalkoztató, legfeljebb 50 millió EUR éves árbevétellel vagy legfeljebb 43 millió EUR mérlegfőösszeggel rendelkező vállalkozások minősülnek. Ezeket a küszöbértékeket 2003-ban állapították meg. Míg húsz évvel később a vállalatok túlnyomó többsége továbbra is a kkv-definíció hatálya alá tartozik, egyes vállalatok a fogalom meghatározást meghaladva úgynevezett közepes piaci tőkeértékű vállalatokká válnak.

2021-ben a Bizottság értékelte a kkv-k fogalom meghatározását, és arra a következtetésre jutott, hogy az továbbra is releváns (az uniós kkv-k átlagos forgalma jóval a küszöbérték alatt marad)⁸⁹. Ez az értékelés a 2018. évi adatok alapján készült, és nem tükrözhetette a világjárvány, az ukrajnai háború és az energiaválság hatásait, amelyek azóta megrázták az EU gazdaságát, és különösen az infláció jelentős emelkedését idézték elő, amely

⁸⁴ COM(2011) 78 final.

⁸⁵ COM(2016) 733 final.

⁸⁶ <https://startupnationsstandard.eu/files/SNS-declaration.pdf>.

⁸⁷ Az (EU) 2019/1151 irányelvvel és a COM (2023) 177 final javaslattal összhangban.

⁸⁸ COM(2021) 778 final.

⁸⁹ Legutóbbi értékelés, COM SWD(2021) 280 final.

csak fokozatosan csökken. Ezenkívül a jelenlegi és jövőbeli gazdasági kihívások fényében – a digitalizációtól a demográfiai változásokig – helyénvaló lehet jobban elismerni az elmúlt két évtizedben elért termelékenység-növekedést, figyelembe véve azokat a kkv-státusz felső határainak meghatározásakor.

A 2021. évi értékelés azt is elismerte, hogy „figyelembe kell venni azokat a kihívásokat, amelyekkel a vállalatok akkor szembesülnek, amikor kinőtték a kkv-szakaszt”⁹⁰. Előfordulhatnak például küszöbérték-hatások, ha a kkv-k javára hozott különböző intézkedések előnyei mind elvesznek abban az esetben, ha egy növekvő vállalkozás túllépi az egyik paramétert.

Egy közelmúltbeli bizottsági tanulmány feltárta a közepes piaci tőkeértékű vállalatok alapvető szerepét az EU gazdaságában⁹¹: a kis méretű (250–499 alkalmazott) és a nagy (500–1499 alkalmazott) közepes piaci tőkeértékű vállalatok együttesen az európai nem pénzügyi üzleti ágazat teljes foglalkoztatásának több mint 13 %-át teszik ki. A közepes piaci tőkeértékű vállalatok aránya különösen magas az EU versenyképessége és technológiai szuverenitása szempontjából kulcsfontosságú ipari ökoszisztémákban: az elektronika, az űripár és védelem, az energia, az energiaigényes iparágak és az egészségügy területén.

Az Európai Bizottság által jóváhagyott különböző, a kockázatfinanszírozásra és méretnövelésre irányuló finanszírozási rendszerek állnak rendelkezésre dinamikus növekedési folyamatok támogatására és finanszírozási hiányuk kezelésére. A kockázatfinanszírozási célú befektetések előmozdítása érdekében nyújtott állami támogatásokra vonatkozó iránymutatás tartalmazza a kis méretű, közepes piaci tőkeértékű vállalatok fogalommeghatározását, és bizonyos feltételek mellett lehetővé teszi a vállalkozások támogatását. A Bizottság azt is lehetővé teszi a tagállamok számára, hogy az ideiglenes válság- és átállási keret⁹² vagy a felülvizsgált általános csoportmentességi rendelet⁹³ keretében támogassák a közepes piaci tőkeértékű vállalatokat.

A kis méretű, közepes piaci tőkeértékű vállalatok általában gyorsabban növekednek, innovatívabbak és jobban kezelik a digitalizációt, mint a kkv-k, ugyanakkor továbbra is szembesülnek bizonyos kihívásokkal, például a képzett munkavállalók hiányával vagy az adminisztratív terhekkkel. A kis méretű, közepes piaci tőkeértékű vállalatokra vonatkozó statisztikai adatok korlátozottak, és hiányzik a kis méretű, közepes piaci tőkeértékű vállalatok növekedését támogató koherens megközelítés.

A Bizottság:

- **18. intézkedés:** figyelmet fordít a kkv-k fogalommeghatározásában szereplő küszöbértékeket túllépő vállalatok igényeire, valamint a kis méretű, közepes piaci tőkeértékű vállalatok szélesebb körére, és **2023 végéig:**
 - a) elemzi a magas infláció és a termelékenység hosszabb távú növekedésének hatását, valamint a közepes piaci tőkeértékű vállalatokra vonatkozó esetleges további intézkedésekkel való kölcsönhatást annak érdekében, hogy indokolt esetben

⁹⁰ SWD(2021) 280 final.

⁹¹ Study to map, measure and portray the EU mid-cap landscape (Tanulmány az EU közepes piaci tőkeértékű vállalatainak feltérképezéséhez, méréséhez és bemutatásához), 2022, <https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/ad5fdad5-6a33-11ed-b14f-01aa75ed71a1/language-en/format-PDF/source-277396461>

⁹² COM(2023) 1711.

⁹³ A Bizottság (EU) 2023/1315 rendelete.

megemelje a kkv-k jelenlegi fogalommeghatározása szerinti pénzügyi küszöbértékeket;

- b) kidolgozza a kis méretű, közepes piaci tőkeértékű vállalatok harmonizált fogalommeghatározását;
- c) **ezt követően** megteszi a szükséges intézkedéseket annak érdekében, hogy a vonatkozó jogalkotási aktusokban tükrözze a kkv-k felülvizsgált fogalommeghatározását; és
- d) létrehoz egy, a kis méretű, közepes piaci tőkeértékű vállalatok fogalommeghatározásán alapuló adatkészletet, és értékeli az e vállalatok növekedését támogató lehetséges intézkedéseket (beleértve a kkv-kat előnyben részesítő bizonyos intézkedések átdolgozott formában történő lehetséges alkalmazását).

3.4.3. *A vállalkozás átruházása, a fizetéképtelenség megelőzése és a vállalkozók második esélyének biztosítása*

A vállalkozások sikeres átruházása Európa gazdaságának és társadalmi szerkezetének javát szolgálja, hozzájárul a munkahelyek megőrzéséhez és a gazdasági tevékenységek fenntartásához. A vállalkozások átruházásáról szóló bizottsági ajánlás⁹⁴, amely a vállalkozások átruházásának kulcsfontosságú jogi, adóügyi és adminisztratív vonatkozásaival foglalkozik, ma is érvényes. A Bizottság támogatja a vállalkozások átruházásával kapcsolatos bevált gyakorlatokat, amelyeket vagy több uniós finanszírozású projekt⁹⁵ keretében, vagy más, e területen tevékenykedő érdekelt felek dolgoztak ki. 2021-ben a Bizottság tanulmányt készített a vállalkozásátruházások tényalapjának javításáról⁹⁶. Emellett a szociális gazdaság keretfeltételeinek fejlesztéséről szóló tanácsi ajánlásra irányuló javaslatában⁹⁷ a Bizottság azt ajánlotta a tagállamoknak, hogy biztosítsanak olyan támogató keretet, amely lehetővé teszi a vállalkozásoknak a munkavállalói szövetkezetek számára történő átadását. Tekintettel a vállalkozások átruházásának fontosságára, a Bizottság készen áll arra, hogy számba vegye a tagállamokban a közelmúltban bekövetkezett fejleményeket.

Az európai korai előrejelzési kezdeményezés égisze alatt létrejött Európai Mentorakadémia⁹⁸ online tanulási programot dolgoz ki a mentorok számára, akik jobban fogják tudni támogatni a fizetéképtelenség kockázatának kitett vállalatokat, és segíteni fogják a vállalkozókat abban, hogy üzleti tevékenységüket a következő generációra ruházzák át.

Végezetül, mivel az új vállalkozások mintegy 50 %-a az első öt évben elbukik⁹⁹, a Bizottság fizetéképtelenségi politikája támogatja a csődbe jutott vállalkozókat annak biztosításában, hogy gyorsan második esélyt kapjanak. A szerkezetátalakítási és a

⁹⁴ A Bizottság 94/1069/EK ajánlása. A Bizottság célzott adókedvezményeket javasolt, például az örökösödési és ajándékozási adók feltételes csökkentését a családi öröklések esetében, feltételes adóhalasztást vagy az újrabeftéti adókedvezményt, vagy a vállalat munkavállalóknak való átruházását ösztönző egyedi adókedvezményeket, amelyek célja annak biztosítása, hogy az átruházási adók ne veszélyeztessék a vállalkozás fennmaradását.

⁹⁵ https://single-market-economy.ec.europa.eu/smes/supporting-entrepreneurship/transfer-businesses_en

⁹⁶ <https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/fdfae129-69bb-11eb-aeb5-01aa75ed71a1/language-en/format-PDF/source-190448642>.

⁹⁷ COM(2023) 316 final.

⁹⁸ <https://www.earlywarningeurope.eu/mentor-academy>

⁹⁹ COM(2012) 795 final.

fizetésképtelenségi irányelv célja, hogy megelőzze a csődöt, és segítse a fizetésképtelen vállalkozásokat abban, hogy talpra álljanak. A Bizottság 2026 közepéig jelentést készít az irányelv rendelkezéseinek alkalmazásáról és hatásáról. Emellett a Bizottság 2022-ben a tőkepiaci unió részeként irányelvre tett javaslatot a fizetésképtelenségi jog egyes vonatkozásainak harmonizálásáról¹⁰⁰. Leginnovatívabb jellemzője a mikrovállalkozások egyszerűsített, gyors és költséghatékony felszámolási eljárásának bevezetése. A Bizottság arra ösztönzi a társjogalkotót, hogy sürgősen tegyen előrelépést e javaslattal kapcsolatban. Ez elengedhetetlen a hatékonyabb fizetésképtelenségi eljárások biztosításához, és következésképpen a határokon átnyúló befektetések számának növeléséhez, többek között a kkv-k számára.

A Bizottság:

- **19. intézkedés:** a kkv-követek hálózatával együtt 2024 második negyedévéig értékeli a vállalkozások tagállamokon belüli átruházására vonatkozó keretfeltételeket.

4. Következtetések

A kkv-k továbbra is nagyon bizonytalan gazdasági környezetben működnek. A csökkenő, de makacs infláció továbbra is rányomja bélyegét a hozzáadott értékre és a foglalkoztatásra, miközben a geopolitikai bizonytalanság számos ellátási láncot szűkít.

A finanszírozási támogatás mellett – beleértve a Bizottság 2027-ig összesen mintegy 200 milliárd EUR összeget kitevő rendkívüli erőfeszítéseit – ezért szükség van a kkv-k fokozott politikai támogatására is, az ebben a közleményben körvonalazott intézkedésekre építve. Ezek az intézkedések a kkv-k előtt álló három fő operatív kihívás – az adminisztratív terhek, a finanszírozás és a készségek – köré csoportosulnak, és nagyon konkrét célok elérésére irányulnak: támogató szabályozási keret biztosítása, a jelentéstételi követelmények csökkentése, az adózás egyszerűsítése, a likviditás előmozdítása, a finanszírozási eszközökhöz való hozzáférés javítása, a kkv-k megfelelő készségekkel való felruházása és a teljes életciklusuk során nyújtott támogatás.

Amint arra a Bizottság kkv-stratégiája¹⁰¹ is emlékeztet, a kkv-k hatékony segítése és támogatása az összes szereplő – az uniós intézmények, a nemzeti, regionális és helyi hatóságok, a kkv-k, a nagyvállalatok, a szociális partnerek, a civil társadalom és a befektetők – közötti összehangolt erőfeszítéstől és erős partnerségtől függ. A Bizottság különösen arra kéri a tagállamokat, hogy nemzeti, regionális és helyi szinten alkalmazzák a „gondolkozz először kicsiben!” elvet.

Ami a Bizottságot illeti, a Bizottság minden lehetséges eszközt igénybe fog vanni, amely megkönnyítheti és egyszerűbbé teheti a kkv-k életét. A Bizottság megközelítésének középpontjában a kkv-k hosszú távú versenyképességét és rezilienciáját megalapozó rövid távú segítség biztosítása, valamint a méltányos és kkv-barát üzleti környezet előmozdítása áll.

¹⁰⁰ COM(2022) 702 final.

¹⁰¹ COM(2020) 103 final.